

Dosarul nr. 2ra-1373/18

Prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău Centru (I. Chirtoacă)
Instanța de Apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, I. Muruianu și V. Efros)

ÎNCHEIERE

18 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iuliana Oprea

examinînd admisibilitatea recursului declarat de către Timofti Ion,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mîrzac Victor și
Nica Galina împotriva lui Timofti Ion cu privire la înlăturarea obstacolelor în
exercitarea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, prin care a fost
admis apelul declarat de Mîrzac Victor și Nica Galina, reprezentați de avocatul Kușnir
Mariana, casată hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 23 noiembrie 2016,
fiind emisă o nouă hotărîre,

c o n s t a t ă:

La 2 august 2016, Mîrzac Victor și Nica Galina, reprezentați de avocatul Kușnir
Mariana au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Timofti Ion cu privire
la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate și încasarea
cheltuielilor de judecată.

În motivarea pretențiilor reclamanții au indicat că prin documentul executoriu nr.
2-581/04 din 2 iunie 2004, s-a dispus obligarea lui Timofti Grigore să demoleze
porțiunea de gard litigioasă și să instaleze linia de demarcare a hotarului conform
planului indicat în titlurile nominalizate și să nu creeze reclamanților obstacole.

La 12 iulie 2014, a fost depusă cerere la Oficiul de Executare Centru privind
primirea spre executare a titlului executoriu nr. 2-581/04 din 18 iunie 2004, emis de
Judecătoria Centru cu privire la revendicarea terenul din posesie nelegitimă și
înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate.

S-a menționat că la 28 septembrie 2004, executorul judecătoresc Natalia Turcu,
întru executarea documentului executoriu nr. 2-581/04 din 2 iunie 2004, s-a deplasat
la fața locului și a constatat că Timofti Grigore a executat hotărîrea prin faptul că a
demolat porțiunea de gard litigioasă, iar executorul a instalat linia de demarcare a
hotarului conform planului identificat în titlurile nominalizate și în temeiul respectiv a
fost restituit titlu executoriu.

Reclamanții a mai precizat că în perioada anului 2010, Timofti Ion a construit un
gard pe terenul acestora, fapt despre care nu au cunoscut deoarece nu au fost efectuate
lucrări și măsurări de către ingineri cadastrali pentru a determina încălcarea dreptului

de proprietate.

La 6 iulie 2016, reclamanta Nica Galina, avînd intenția de a diviza terenul aferent casei aflat în coproprietate comună cu Mîrzac Victor, a încheiat un contract cu CC „LARMI”, pentru a fi efectuate măsurările necesare și ca urmare au constat că proprietarul terenului cu nr. cadastra 0100101411 a ocupat ilegal o parte din lotul de teren cu nr. cadastral 0100101138, care aparține creditorilor Mîrzac Victor și Nica Galina.

Solicită Mîrzac Victor și Nica Galina înlăturarea obstacolelor în foloarea dreptului de proprietate asupra porțiunii de teren indicate conform actului de trasare a hotarelor lotului de pămînt, cît și a planului lotului de teren conform măsurărilor efectuate și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 23 noiembrie 2016, cererea de chemare în judecată depusă de Mîrzac Victor și Nica Galina împotriva lui Timofti Ion cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată a fost respinsă (f.d. 48, 55-59).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2017, a fost respins apelul declarat de Mîrzac Victor și Nica Galina, fiind menținută hotărîrea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 23 noiembrie 2016 (f.d. 93, 94-96).

Prin hotărîrea Curții Supreme de Justiție din 11 octombrie 2017, a fost admis recursul declarat de Mîrzac Victor și Nica Galina, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2017, cauza fiind remisă pentru rejudecare în instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (f.d. 128-134).

Pentru a hotărî astfel, instanța de recurs a punctat că este eronată concluzia instanței de apel precum că Mîrzac Victor și Nica Galina trebuiau să depună toată diligența necesară pentru a prezenta Raportul de constatare tehnico-științifică nr. 614 din 28 noiembrie 2016, până la etapa finalizării examinării cauzei în fond, or, după cum rezultă din actele cauzei respectivul raport a fost întocmit la 28 noiembrie 2016, adică peste 5 zile după pronunțarea hotărîrii Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 23 noiembrie 2016, fapt ce denotă că până la data emiterii hotărîrii judecătorești recurenții-reclamanți din motive ce nu a depins de voința lor, au fost în imposibilitate să prezinte respectiva probă în baza căreia își justifică pretențiile din acțiune, circumstanțe însă de care instanța de apel nu a ținut cont.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, a fost admis apelul declarat de Mîrzac Victor și Nica Galina, reprezentați de avocatul Kușnir Mariana, casată hotărîrea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 23 noiembrie 2016, fiind emisă o nouă hotărîre prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Mîrzac Victor și Nica Galina împotriva lui Timofti Ion cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată.

A fost obligat Timofti Ion să înlătore obstacolele în folosirea de către Mîrzac Victor și Nica Galina a dreptului de proprietate asupra porțiunii de teren indicate conform actului de trasare a hotarelor lotului de teren cît și a planului lotului de teren (f.d. 160, 161-169).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță nu a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și incorect a aplicat normele de drept material și procedural, în consecință adoptînd o hotărîre neîntemeiată.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 17 mai 2018 Timofti Ion a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel,

cu menținerea hotărârea primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a pricinii, fiind încălcate normele de drept procedural.

Totodată recurentul a mai indicat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că Nica Galina și Mîrzac Victor cunoșteau foarte bine care este hotarul terenului stabilit prin Hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 2 iunie 2004.

Potrivit art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că prin scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2018, în adresa părților a fost expediată copia deciziei instanței de apel (f.d. 170), însă la dosar nu sunt anexate probe care ar certifica data recepționării de către recurent a copiei deciziei recurate.

Prin urmare, Colegiul consideră că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

La 8 iunie 2018, în adresa intimaților a fost expediată copia recursului, însă pînă la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimații să-și expună poziția față de temeiurile invocate în recurs.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o

instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, Erfar – Avef v. Grecia, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; Lebedinski v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, Marc Brauer v. Germania, 1 septembrie 2016, parag. 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, parag. 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și buneii-administrații a justiției (a se vedea, mutatis mutandis, Benjamin Nersesyan v. Armenia, 19 ianuarie 2010, parag. 22; Erfar – Avef, ibidem, parag. 41, Marc Brauer, ibidem, parag. 35; Miessen, ibidem, parag. 67; Trevisanato v. Italia, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, Sturm v. Luxemburg, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurentul Timofti Ion a criticat decizia Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurenții a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat, în special asupra condițiilor prelevării apelor uzate.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile recurentului Timofti Ion nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare, temeiurile inserate în recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu

ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurentului nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, Petrovic v. Luxemburg, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, Sturm v. Luxemburg, ibidem, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, inter alia, Helle v. Finlanda, 19 decembrie 1997, parag. 55; Latourniere v. Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen v. Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Benjamin Nersesyan, ibidem, parag. 23 – 24; Akaki Tchaghiashvili, ibidem, parag. 34 sau Papaioannou v. Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de Timofti Ion nu ridică probleme de drept și nu pot fi acceptate spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune

Recursul declarat de Timofti Ion se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Iuliana Oprea